

Aan Provinciale Staten
t.b.v. statencommissie

Datum : 24 oktober 2007
Uw Kenmerk : **2007BEM74**
Ons kenmerk : 2007INT210307
Contactpersoon : E. Diepstraten
E-mail : eric.diepstraten@provincie-
utrecht.nl
Doorkiesnr. : 2021

Onderwerp: Stand van zaken Randstad Urgent (UPR)

In het kader van de informatievoorziening treft u hierbij de betreffende stukken aan.

- Projectcontracten van de Utrechtse projecten Randstad Urgent
- Notitie Organisatie en Sturing, d.d. 11 oktober
- Voorbehoud vier Randstadprovincies

Aanleiding

Op 22 juni jl. heeft het kabinet het Programma Randstad Urgent (UPR) vastgesteld. Daarmee is het startschot gegeven voor een onconventionele aanpak van kansen en knelpunten in de Randstad. Met het UPR wordt door rijk en regio gewerkt aan diverse majeure projecten waarover binnen deze regeerperiode belangrijke besluiten moeten worden genomen. Projecten die onderdeel uitmaken van het UPR zijn van Randstedelijk belang en dragen bij aan de randstad als topregio.

Sinds 22 juni is gewerkt aan de organisatie van het UPR en de inhoud van de projectafspraken. Voor ieder project is een bestuurlijk duo aangesteld, bestaande uit een minister of staatssecretaris en een regionaal bestuurder. Hiernaast zijn er ambassadeurs aangewezen die de duo's ondersteunen en scherp houden. Op 29 oktober 2007 zullen in de Ridderzaal alle afspraken rond de 33 projecten worden ondertekend tijdens de conferentie Randstad Urgent.

Projectcontracten

Met de ondertekening van de "contracten" zetten de duo's zich in om binnen deze kabinetsperiode afspraken te realiseren. De contracten zijn geen contracten in juridische zin, maar meer *intentieverklaringen* omdat de inhoud niet in rechte afdwingbaar is. Er spreekt natuurlijk wel een duidelijk commitment uit.

Vaak vertegenwoordigt de regionaal bestuurder een samenwerkingsverband uit de regio. Utrecht is met 5 projecten in het UPR goed vertegenwoordigd. De eerste drie projecten worden door de provincie getrokken:

- Nr. 12 Draaischijf Nederland (dhr. Ekkers)
- Nr. 30 Groot Mijdrecht Noord (dhr. Binnekamp)
- Nr. 28 Ruggengraat voor natuur en recreatie in het Groene Hart (dhr. Krol)
- Nr. 9 Duurzaam bouwen in Utrechtse regio (gemeente Utrecht, dhr. Bosch)
- Nr. 23a Korte termijn maatregelen Ketenmobiliteit (Bru, dhr. Lubbinge)

De provinciale projecten zijn alle reeds bestaand en worden door het UPR bestempeld als zeer belangrijk voor de duurzaamheid en bereikbaarheid van de Randstad. Het UPR betekent voor deze projecten extra aandacht en zo mogelijk versnellingen in de besluitvorming. Als bijlage zijn de Utrechtse contracten toegevoegd.

Organisatie

Rondom het UPR heeft het Rijk een voorstel gedaan voor de organisatie van het programma (zie bijlage 2). Het gaat hierbij om de overlegstructuur en de sturingsmogelijkheden van de programmaminister Eurlings. Het Rijk stelt voor dat de Randstad viermaal per jaar op bestuurlijk niveau de voortgang van het UPR bespreekt, waarbij tweemaal per jaar ook het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) zal worden besproken. In het voorstel van de Minister is de Randstad vertegenwoordigd met 3 gemandateerde bestuurders.

Voor ons als regio zijn de voorstellen in het document deels onwenselijk omdat de regio partners maar beperkt vertegenwoordigd zouden zijn. Daarnaast kan in het kader van het UPR niet het gehele MIRT worden besproken. De 4 provincies hebben voorgesteld om het Bestuurlijk overleg, waarbij 6 ministers aantreden, uit te breiden tot 8 gekozen regio vertegenwoordigers, namelijk G4P4. Hierdoor ontstaat ook het voordeel dat de te verwerving van legitimatie en de terugkoppeling via de vleugels beter kan verlopen (voor ons: de NV Utrecht).

De G4 heeft een ander voorstel, namelijk het aanstellen van de Raad van Advies (vroegere Holland 8) als het bestuurlijk overleg. Hierdoor zouden de Voorzitters van de Colleges zitting hebben in het overleg en kan –afhankelijk van de agenda- eventueel een duo van een van de 33 projecten aanschuiven.

De Provincie Utrecht houdt vast aan de door de provincies afgesproken overlegstructuur:

1. een Raad van Advies waarin de voorzitters van de Colleges van de 5 steden (inclusief Almere) en de 4 provincies zitting hebben en die adviseert aan de coördinerend Minister voor de Randstad en
2. een overleg, zoals door de Minister voorgesteld met de 6 verantwoordelijke Ministers en Staatssecretarissen met gekozen bestuurders. Echter niet met 3 gemandateerde bestuurders maar met één gekozen bestuurder per stad of provincie.

Financiën

Om de rijksbegroting te ontlasten wil het kabinet voor de periode 2008 – 2011 € 800 miljoen van de 12 provincies ontvangen, waarvan de Randstadprovincies € 280,- miljoen (Utrecht 77 miljoen) bijdragen. Bij de onderhandelingen over het bestuursakkoord hebben de Randstadprovincies altijd ingezet op een koppeling tussen de € 280 miljoen en de UPR projecten. De Provincie Utrecht heeft in het collegeprogramma € 77 miljoen euro gereserveerd voor de drie UPR projecten.

Voor 2008 is het niet gelukt om bovenstaande in steek met het Rijk vast te leggen in een bestuursakkoord. Voor dit jaar is er alleen een financieel akkoord bereikt waarbij de Provincie Utrecht € 23 miljoen bijdraagt aan de rijksbegroting. Deze bijdrage bestaat uit het overnemen van de rijksfinanciering in de Rijksweg A2 (20 miljoen) en voor de Inrichting Landelijk Gebied (ILG, 3 miljoen).

Voor de jaren 2009 – 2011 wordt alsnog gewerkt aan een bestuursakkoord. Hierbij zal het Rijk vooral inzetten op decentralisatie, terwijl de Randstadprovincies geborgd willen hebben dat de resterende € 210 miljoen UPR gelden worden ondergebracht in het bestuursakkoord. Hierbij baseert de P4 zich op brief van de Minister van Binnenlandse zaken d.d. 27 augustus 2007. De provincies zijn er niet gerust op dat deze koppeling nu ook werkelijk gemaakt wordt. Om deze reden hebben de Randstadprovincies besloten om tijdens de ondertekening van de UPR contracten op 29 oktober een voorbehoud te maken met betrekking tot de financiering (zie bijlage 3).

Afspraken 2008

De gevolgen van het financiële akkoord voor 2008 zijn in beeld te brengen. De provincie dient een keuze te maken of naast het bedrag van 23 miljoen, dat voor 1 maart 2008 aan V&W en LNV moet worden overgemaakt, de geraamde bedragen voor de Utrechtse projecten in het collegeprogramma wel of niet intact blijven. Dit betekent:

keuze 1: 23 miljoen extra aan de reserves onttrekken;

keuze 2: het verhogen van de inkomsten (opcenten) om het bedrag van 23 miljoen te dekken;

keuze 3: bezuinigen in het collegeprogramma voor 2008 om 23 miljoen om te buigen.

Het college van Gedeputeerde Staten kiest ervoor 23 miljoen aan de reserves te onttrekken en de geraamde bedragen in het collegeprogramma te laten staan voor de Utrechtse projecten, als extra financiële impuls. De 23 miljoen wordt wel afgetrokken van de aan het Rijk beloofde bijdrage van 77 miljoen voor het UPR.

Keuze 1 is het meest wenselijk, vanwege de voor de betreffende projecten aangevane verplichtingen, het inmiddels verkregen draagvlak en de ambities van het college in het programma. De andere keuzen zijn niet of minder wenselijk. De financiële vertaling van het bovenstaande (eerste begrotingswijziging 2008) wordt de staten in de vergadering van december 2007 voorgelegd.

Voortgang

Op 29 oktober zal in de Ridderzaal de ondertekening van de contracten plaatsvinden. Hierbij zal het voorbehoud worden gemaakt dat er voor de periode 2009 – 2011 een koppeling plaatsvindt tussen het UPR en het bestuursakkoord, zoals hierboven en in de bijlage is verwoord.

Op 26 november zal er een bijeenkomst voor PS zijn om de stand van zaken omtrent het UPR te bespreken.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
De voorzitter, R.C. Robbertsen
De secretaris, drs. H.H. Sietsma